

stichting orgelkring "hendrik niehoff"

gevestigd te 's-hertogenbosch

Programma van het concert in de Sint-Janskathedraal te 's-Hertogenbosch
op dinsdag 18 juni 2013 om 20.00 uur door **Leon van den Brand**.

Leon van den Brand studeerde orgel op het Sweelinck conservatorium te Amsterdam bij Bernard Bartelink en op het Brabants conservatorium bij Maurice Pirenne. In 1985 behaalde hij het diploma Uitvoerend Musicus Orgel te Breda. Daarnaast studeerde hij hoofdvak piano bij Ton Demmers en Herman Uhlhorn. In 1986 behaalde hij hiervoor het Staatsdiploma (Den Haag). Hij volgde diverse interpretatiecursussen bij o.a. Marie Claire Alain en Guy Bovet. Hij speelde succesvolle concerten op vele belangrijke orgels in binnen- en buitenland (o.a. Haarlem, Helmond, Amsterdam, Parijs, Antwerpen). Voor radio 4 maakte hij diverse opnamen. Ook speelde hij orgel in meerdere cd-producties bv. "Abdij van Berne, Heeswijk", met werk van Buxtehude en Duruflé. Hij was organist van het 17e eeuwse Severijn-orgel te Cuijk. Momenteel is hij hoofdorganist van het 18/19e eeuwse Van Deventer/Smits-orgel van de Luciakerk te Ravenstein. Hij is artistiek adviseur in de werkgroep Abdijconcerten Heeswijk en de Stichting Orgelkring F.C. Smits.

1. Preludium en Fuga C-dur BWV 547	Johann Sebastian Bach	1685-1750
2. 'Wachet auf, ruft uns die Stimme'	Johann Sebastian Bach	
3. Triptique pour orgue opus 15 (1939/1980) • Prélude • Adagio • Final	Louis Toebosch	1916-2009
4. 'Dic nobis, Maria' (1992) (uit 'Tres Meditationes Sacrae')	Albert de Klerk	1917-1998
5. Sonate II: • Grave • Adagio • Allegro maestose e vivace • Fuga allegro moderato	Felix Mendelssohn Bartholdy	1809-1847
6. Prélude, Fugue et Variation, opus 18	César Franck	1822-1890
7. Final (uit de 1e symfonie)	Louis Vierne	1870-1937

Het programma van vanavond is opgebouwd met werken van twee Duitse componisten (J.S. Bach en F. Mendelssohn Bartholdy), twee Nederlanders (L. Toebosch en A. de Klerk) en twee Franse toonkunstenaars (C. Franck en L. Vierne). Behalve dat de componisten landgenoten van elkaar waren, was er bij elk koppel nog een andere band.

J.S. Bach schreef zijn feestelijke Preludium en Fuga BWV 547 (C dur) waarschijnlijk op hogere leeftijd; het stuk getuigt van een rijp karakter. Het is voor J.S. Bach's begrippen een compact werk. De fuga bestaat uit een kort thema, dat erg kunstvol wordt bewerkt. We horen het zowel in de omkering, als in dubbele notenwaarden in het Pedaal.

'Wachet auf, ruft uns die Stimme' is een van de zes 'Schübler-koralen'. Dit zijn orgelbewerkingen van 'tophits' uit zijn eigen Cantates.

Louis Toebosch en Albert de Klerk waren dierbare collega's van elkaar. Gezamenlijk hebben ze talrijke orgelconcerten gegeven waarin het element improvisatie een grote rol speelde.

Louis Toebosch schreef zijn Triptique in 1939 als eindexamenwerk voor het conservatorium van Luik, waar hij toen met veel lof afstudeerde. Het werk is opgedragen aan 'Maitre Charles Hens'. Toebosch laat hier op jonge leeftijd al een heel eigen stijl zien. Het is ritmisch erg interessant en maakt gebruik van zowel kerktoonsoorten (frygische toonladder) als pregnante dissonanten. In 1980 werd het werk wat herzien en aangepast voor een orgel met een standaard klavieromvang (het origineel uit 1939 gaat uit van een orgel met een klavier van vijf volledige oktaven.) Het werk heeft drie delen.

"Dic nobis, Maris..." van Albert de Klerk is het eerste deel uit zijn 'Tres Meditationes Sacrae' (1992). Het betreft hier een stuk wat is gecomponeerd in opdracht van het Fonds voor de Scheppende Toonkunst op initiatief van de Stichting Vriendenkring Lambertusorgel Helmond. Het thema van "Dic nobis, Maria, quid vidisti in via" (Zeg ons, Maria, wat hebt gij onderweg gezien) komt uit de Paassquentia 'Victimae paschali'. Het werk schreef De Klerk zoals hij vermeld: "voor mijn lieve vrouw".

Felix Mendelssohn Bartholdy werkte in dezelfde stad (Leipzig) en kerk (Thomaskirche) als J.S. Bach eerder. Mendelssohn voerde J.S. Bach's Mattheus Passie weer uit nadat dit werk circa honderd jaar niet meer was gespeeld.

De Zes Sonates voor orgel opus 65 schreef Mendelssohn in 1844 en 1845. De Sonates werden gepresenteerd als 'Orgelschool'. Sonate 2 bestaat uit vier delen.

César Franck werd geboren te Luik. Op 13-jarige leeftijd werd de talentvolle Franck naar Parijs gestuurd om daar verder te studeren. Vanaf 1858 was hij daar organist op een prachtig nieuw Cavallé-Coll orgel (St. Clotilde).

Van 1860 tot 1862 werkte hij aan zijn orgelcyclus 'Six Pieces'. Prélude, Fugue et Variation is hieruit het derde deel. Dit werk is opgedragen aan collega Camille Saint-Saens.

Louis Vierne was een uitzonderlijk begaafde leerling van César Franck en Ch. M. Widor. De laatste twee schreven al in een symfonische vorm. Met name Widor schreef vele orgelsymfonieën. Deze waren gedacht voor het Cavaille-Coll orgeltype (met klanknabootsing van een symfonieorkest). Final is het feestelijk slotdeel van Vierne's 1e symfonie. Het is geschreven voor het orgel van de St. Sulpice (Parijs).